

Commissie Zorgvuldig Bestuur

CZB/KL/KBO/2017/397

BETREFT: Verkoop jaarkalenderfoto's.

1. PROCEDURE

1.1 Ontvangst: 17 oktober 2017

1.2 Verzoeker

[X], ouder.

1.3 Verweerder

Schoolbestuur: [A].

School: [B].

1.4 CZB

Bij aangetekende brief van 13 oktober 2017 zendt de verzoeker zijn klacht (+ 8 bijlagen) aan het secretariaat van de Commissie.

Bij e-mail van 17 oktober 2017 wordt de verzoeker uitgenodigd voor de zitting van 9 november 2017.

Bij aangetekende brief van 18 oktober 2017 wordt het schoolbestuur door het secretariaat in kennis gesteld van de klacht, gewezen op de mogelijkheid om een verweerschrift in te dienen en uitgenodigd voor de zitting van 9 november 2017. Een afschrift van die brief wordt bezorgd aan de directie van de school (met de klacht als bijlage).

Bij e-mail van 27 oktober 2017 verzoekt de raadsman van de verwerende partij de voorzitter van de Commissie om de termijn voor het indienen van het verweerschrift te willen verlengen met een termijn van 15 kalenderdagen.

Bij e-mail van 30 oktober 2017 laat het secretariaat van de Commissie de raadsman van de verwerende partij weten dat de voorzitter ingaat op zijn verzoek tot een verlenging van de termijn om een verweerschrift in te dienen.

Bij e-mail van 10 november 2017 worden de partijen uitgenodigd voor de zitting van 4 december 2017.

Bij e-mail van 28 november 2017 en een aangetekende brief van 29 november 2017 bezorgt verwerende partij het secretariaat een verweerschrift. Bij e-mail van 29 november 2017 wordt het verweer aan de verzoeker verzonden.

Bij e-mail van 4 december 2017 bezorgt de verzoeker het secretariaat een memorie van wederantwoord.

Ter zitting legt verwerende partij een inventaris en een bundel bestaande uit 30 stukken neer.

Bij e-mail van 4 december 2017, na afloop van de zitting, bezorgt de verzoeker het secretariaat een addendum.

2. INHOUD van de KLACHT

2.1. Feiten

De klacht is gericht tegen de jaarlijkse verkoop van een jaarkalender van de school waarin gerichte foto's van de leerlingen zijn opgenomen. Eenzelfde klacht werd reeds ingediend op 12 mei 2017 (zie dossier CZB/KL/KBO/2017/386).

Voor de schoolkalender 2018 werden in september 2017 tijdens de schooluren foto's gemaakt van de leerlingen. Deze kalender zal vermoedelijk verdeeld worden in de maand november 2017.

In essentie gaat het voor de verzoeker om een verkoop van foto's van kinderen die herkenbaar in beeld komen, weliswaar netjes verpakt in een papieren kalender.

Verzoeker stelt dat dat het hier gaat om een doorlopende en aangehouden inbreuk zonder einde op het principe van zorgvuldig bestuur, waarop geen termijn kan aanvatten.

Voor wat betreft de jaarkalender 2018 is het voor verzoeker niet duidelijk in welke mate de kinderen zullen poseren in de afgedrukte beelden of in welke mate zij herkenbaar of onherkenbaar in beeld zullen komen. Voor verzoeker doet dat echter niet terzake, gezien de onwettelijkheid van de beelden zich heeft voorgedaan vóór de opnamen van september 2017.

De problematiek van de fotoverkoop sleept al jaren aan en doet bij meerdere ouders vragen rijzen. De bezorgdheid van de ouders wordt nog verzaamd omdat men vooraf niet weet hoe herkenbaar of onherkenbaar de kinderen in beeld zullen gebracht worden.

De verzoeker heeft in september 2017 de directie gewezen op het onwettelijke karakter van de foto-opnamen, aangezien geen enkele ouder een aparte, specifieke en ondubbelzinnige toestemming had gegeven zoals de Privacywet en de aanbevelingen van de Privacycommissie en het GO! voorschrijven. Daarop heeft hij geen reactie ontvangen. De school gaat verder met de onwettelijke verkoop van de onwettelijk genomen foto's en vertoont daarmee volgens verzoeker een pertinente onwil om de aanbevelingen van de Privacycommissie en het GO! te respecteren en zich te houden aan de regels van zorgvuldig bestuur.

2.2. In rechte

In rechte voert de verzoeker vijf middelen aan, waarvan de middelen 4 en 5 volgens hem de belangrijkste zijn. Middel 2 en 3 hebben deels betrekking op deontologie, maar hebben een verzwarende werking op middel 4 en 5. Middel 1 inzake privacy behoort niet direct tot de bevoegdheid van de Commissie, maar heeft een verzwarende werking op de andere middelen.

Middel 1. Schending van de Privacywet en van de aanbevelingen van de Privacycommissie en de centrale diensten van het GO!

Verzoeker wijst erop dat voor het nemen van foto's waarop de kinderen duidelijk herkenbaar en identificeerbaar zijn, overeenkomstig de Privacywet en de aanbevelingen van de Privacycommissie een voorafgaandelijke aparte, specifieke en ondubbelzinnige toestemming van de ouders van alle kinderen vereist is. Bovendien moet de school ondubbelzinnig duidelijk maken waarom en waarvoor zij gerichte foto's neemt van de kinderen. Dat is echter nooit gebeurd. De handelwijze van de school is volgens verzoeker dan ook onwettelijk en zelfs in

strijd met de richtlijnen van het GO!. Verzoeker merkt ook op dat in het schoolreglement niets is opgenomen over de foto-opnamen van de leerlingen voor de jaarkalender.

Middel 2. Gebrek aan eerlijkheid, respect.

De handelwijze van de school is niet in overeenstemming met de principes achter de deontologische code die de Vlaamse overheid hanteert. Kinderen van ouders die het onwettelijk beeldbeleid in vraag stellen lopen een verhoogd risico te worden opzijgeschoven, gemanipuleerd, uitgesloten of genegeerd te worden uit een groeps- of klasactiviteit. De andere kinderen worden daarentegen beloond door niet-uitsluiting, extra aandacht door de leerkrachten en veel amusement tijdens het nemen van de foto's. De school is daarmee niet enkel oneerlijk en disrespectvol ten aanzien van de kinderen en ouders, het ruikt ook naar machtsmisbruik.

Middel 3. Onwettelijk is onbehoorlijk.

De verkoop van onwettelijk genomen foto's brengt een onwettelijke verkoop met zich mee, en kan dus als onbehoorlijk worden bestempeld. Verzoeker verwijst hier naar ombudsnorm 1 van de Vlaamse Ombudsdienst.

De verzoeker stelt in dit verband ook dat het aan de school als verkoper is om te bewijzen dat de genomen foto's voldoen aan de Privacywet en de aanbevelingen van de Privacycommissie en het GO!

Middel 4. Ontbreken noodzaak en onverenigbaarheid met begeleidingsopdracht.

Verzoeker verwijst in het kader van zorgvuldig bestuur in het onderwijs naar het principe inzake handelsactiviteiten. De betwiste verkoop is volgens verzoeker strijdig met dit principe.

Voor verzoeker is het evident dat de verkoop van onwettelijk genomen foto's een laakbare handelwijze van de school is en zeker niet verenigbaar met haar onderwijs- of begeleidingsopdracht.

Ook is het karakter van de verkoop volgens verzoeker helemaal niet occasioneel. De foto-opnamen gebeuren ieder jaar en hebben dus een aanhoudend en repetitief karakter.

Middel 5. Onduidelijke aanwending van de winsten uit de verkoop.

Waar de school stelt dat de opbrengst van de verkoop zal gebruikt worden om de vervoerskosten te betalen voor de sportdag en schoolreizen, is het voor verzoeker niet duidelijk over welke sportdag en schoolreizen het zou gaan. Volgens verzoeker bestaat het risico dat de opbrengsten aan iets anders zullen besteed worden. Verzoeker vermeldt in dit verband ook dat het schoolreglement geen melding maakt van de verkoop, laat staan van de bestemming van de opbrengst ervan.

Voor verzoeker is er voldoende grond om de verkoop van de jaarkalender te bestempelen als een "daad van koophandel", en daarmee strijdig met de principes inzake zorgvuldig bestuur.

2.3. Belang

Verzoeker stelt er alle belang bij te hebben dat het onwettelijk beeldbeleid van de school een halt wordt toegeroepen, nu dat beleid ertoe leidt dat zijn kinderen worden uitgesloten of opzijgeschoven, wat bijzonder nefast is voor hun sociale, mentale en psychologische ontwikkeling.

2.4. Rol van het eerste middel

Verzoeker stelt zich de vraag of het, zelfs indien iedere ouder daartoe de vereiste toestemming zou gegeven, ethisch wel verantwoord is gerichte foto's van de kinderen quasi publiekelijk te koop aan te bieden aan personen die geen band hebben met die kinderen. Daarbij stelt verzoeker dat ouders zich onder druk gezet zullen voelen door de school en toch toestemming voor de verkoop zullen geven.

2.5. Inzetten van een derde partij

De voorbije jaren werd gecommuniceerd dat de opbrengst van de verkoop van de jaarkalenders naar de "Vriendenbond" ging. Het is volgens verzoeker nochtans de school die instaat voor de foto-opnamen en de inning van de gelden, kortom voor de hele organisatie van de verkoop. De inkomsten zouden dan worden doorgesluisd worden naar de "Vriendenbond" en zo terug naar de school. Financiële steun vanuit de "Vriendenbond" is volgens verzoeker maar mogelijk mits alle gelden die deze organisatie ontvangt de toets van het goed, zorgvuldig en deontologisch verantwoord bestuur kunnen doorstaan, en dat blijkt hier niet het geval.

2.6. Vergelijking foto's jaarkalender met jaarlijkse klasfoto

Verzoeker stelt dat deze vergelijking absoluut niet opgaat.

De jaarlijkse klasfoto wordt alleen aangeboden aan ouders die een kind in de betrokken klas hebben, en dus een zekere vertrouwensband met de andere kinderen in de klas. De opbrengst gaat naar de externe fotograaf, die als professional de privacyregels zal respecteren.

De jaarkalender daarentegen wordt aangeboden aan een groot aantal personen die helemaal geen band hebben met de overgrote meerderheid van de kinderen op de foto's.

2.7. Verzoek aan de Commissie

Verzoeker wenst dat de verkoop/handel van onwettelijk genomen foto's opgenomen in een jaarkalender definitief en voor altijd stopt.

Verzoeker vraagt de Commissie de volgende acties te ondernemen:

- Zijn klacht ontvankelijk te verklaren;
- De verkoop en de distributie, verdeling en verspreiding van de jaarkalender 2018 in eerste instantie tijdelijk op te schorten tot de Commissie een definitieve uitspraak heeft gedaan;
- Eventueel advies in te winnen bij de Privacycommissie aangaande de genomen foto's;
- Zijn klacht gegrond te verklaren;
- De school te veroordelen de verkoop en de distributie van de jaarkalender 2018 definitief te annuleren of te vernietigen;
- De school te verbieden om in de toekomst nog gelijkaardige jaarkalenders te verkopen onder welke vorm en via welke kanalen ook;
- De school een maximaal strenge sanctie op te leggen.

3. INHOUD van het VERWEER

Verwerende partij geeft vooraf een overzicht van een aantal gebeurtenissen met verzoeker de voorbije jaren.

3.1 Eerste middel: de klacht is onontvankelijk.

Verwerende partij stelt dat de klacht geen betrekking heeft op een aangelegenheid waarvoor de Commissie decretaal bevoegd werd verklaard. Een schending van de privacy behoort niet tot de bevoegdheden van de Commissie.

In tweede instantie betwist verwerende partij het belang van de verzoeker. Verzoeker verwijst in dit verband naar het welzijn van zijn kinderen. Dat belang is volgens verwerende partij geen rechtstreeks en persoonlijk belang zoals dat vereist is in civiele procedures.

De kinderen van verzoeker hebben dit jaar wel deelgenomen aan de foto-opnamen, doch zij werden bij de groepsfoto zo gepositioneerd dat zij niet duidelijk herkenbaar zijn en de klasfoto's werden bijgeknipt.

Tot slot stelt verwerende partij dat de klacht is ingediend buiten de voorziene termijn van 60 kalenderdagen volgend op de vaststelling of de kennisname van de feiten. Verzoeker geeft zelf aan dat op het ogenblik van zijn klacht nog niet duidelijk was in welke mate de kinderen zouden poseren in de afgedrukte beelden in de kalender of in welke mate zij herkenbaar of onherkenbaar in beeld zouden komen. Verzoeker heeft volgens verwerende partij sedert meer dan 60 kalenderdagen kennis van de feiten die hij aanklaagt.

3.2. Tweede middel: de klacht is ongegrond.

Vooraf wijst verwerende partij erop dat vanaf het schooljaar 2017-2018 niet langer de vzw [C], doch wel de school instaat voor het uitgeven van de schoolkalender, en dit gelet op de aanhoudende klachten van verzoeker.

De kalender wordt via een brief aan ouders en personeel te koop aangeboden, dit zonder enige aankoopverplichting.

De opbrengst van de verkoop gaat integraal terug naar de kinderen (uitstappen, toneel, didactisch materiaal,...).

3.2.1. Geen schending van de privacy

In hoofdorde wordt herhaald dat schendingen inzake de privacy niet tot de bevoegdheid van de Commissie behoren. Verwerende partij verwijst in dit verband naar een eerdere uitspraak van de Commissie.

In ondergeschikte orde stelt verwerende partij dat zij zich geenszins schuldig heeft gemaakt aan enige inbreuk op de privacywetgeving.

Verwerende partij wijst erop dat zij bij het begin van elk schooljaar de ouders een toestemmingsformulier betreffende het gebruik van beeldmateriaal meegeeft. Dit formulier wordt aangereikt door het GO! en maakt deel uit van het schoolreglement. Het document is geenszins in strijd met de Privacywet en de aanbevelingen van de Privacycommissie. In dat verband wordt gewezen op een klacht van verzoeker bij de Privacycommissie omtrent de voorliggende feiten, waaraan geen gevolg werd gegeven.

Verzoeker heeft bij aanvang van het schooljaar 2017-2018 opnieuw geweigerd het toestemmingsformulier te ondertekenen. Verzoeker maakte net als het schooljaar ervoor een aangepast formulier over, wat de school niet kan aanvaarden.

Om de problemen uit het schooljaar 2016-2017 te vermijden, toen verzoeker een specifiek toestemmingsformulier ondertekende maar dit nadien weer introk, opteerde de school er dit schooljaar voor om de kinderen van verzoeker te laten deelnemen aan de fotosessie, doch ervoor te zorgen dat zij niet herkenbaar in beeld werden gebracht.

3.2.2. Geen gebrek aan eerlijkheid en respect

Verwerende partij wijst er vooreerst op dat zij niet is onderworpen aan de deontologische code van de Vlaamse overheid.

Verwerende partij stelt vervolgens dat over de verkoop van de schoolkalender zeer open wordt gecommuniceerd en dat ouders bij problemen steeds terecht kunnen bij de directie. De beweringen van verzoeker worden op geen enkele manier bewezen of gestaafd.

3.2.3. De handelwijze van verwerende partij is noch onwettelijk noch behoorlijk

De ombudsnormen van de Vlaamse Ombudsdienst zijn in onderhavige procedure niet aan de orde. Bij een schending ervan dient men zich te wenden tot de Vlaamse Ombudsman.

Verwerende partij herhaalt dat de foto's geenszins op onwettige wijze zijn verkregen.

3.2.4. Geen daden van koophandel – enkel handelsactiviteiten met occasioneel karakter

Verwerende partij stelt dat er geen sprake is van een inbreuk op de bepalingen inzake handelsactiviteiten in de onderwijsregelgeving, waarin is bepaald dat scholen handelsactiviteiten mogen organiseren voor zover deze geen daden van koophandel zijn en verenigbaar zijn met de onderwijsopdracht.

Op de website van de school is duidelijk vermeld wat er met de opbrengst van de activiteiten wordt gedaan.

Er geldt geen enkele aankoopverplichting en vindt de verkoop slechts occasioneel plaats, zijnde 1 maal per jaar bij aanvang van het schooljaar.

De uitnodiging tot aankoop van de kalender wordt enkel gericht tot de ouders, die deze dan eventueel overmaken aan grootouders. Waar verzoeker stelt dat de kalender wordt verkocht aan "Jan en alleman", gaat het om pure sfeerschepperij. Volgens verwerende partij is er op dit vlak geen verschil met de verkoop van de klasfoto's.

4 ZITTING van de COMMISSIE

4.1 Datum en uur: 4 december 2017 (om 13u).

4.2 Kamer

Kamer bevoegd voor het basisonderwijs.

4.3 Commissieleden

De Commissie is in overeenstemming met artikel VII.2 Codificatie sommige bepalingen voor het onderwijs en artikel 1 tot en met artikel 3 van het ministerieel besluit van 28.11.2007

betreffende de samenstelling van de Commissie Zorgvuldig Bestuur als volgt geldig samengesteld:

De heer Bengt Verbeeck, voorzitter.

Hilde Timmermans, Thijs Streng, Etienne Becuwe en Jean Dujardin, leden.

4.4 Aanwezige betrokkenen, getuigen, deskundigen, raadslieden

- [X], verzoeker;

- Voor verwerende partij: [Y], advocaat.

4.5. Stemming

De Commissie heeft na beraadslaging eenparig de volgende conclusies en beslissing opgesteld.

5. BESLISSING

5.1 Regelgeving

** Codificatie sommige bepalingen voor het onderwijs*

Art. VII.5. De Commissie beslist over de gegrondheid van klachten van belanghebbenden inzake :

1° ...

2° de bepalingen van artikel 51 van het decreet Basisonderwijs van 25 februari 1997, van artikel 7 tot en met artikel 10 van de codificatie betreffende het secundair onderwijs, van artikel 14bis van het decreet van 1 december 1998 betreffende de centra voor leerlingenbegeleiding, ...;

3° ...

Wanneer zij oordeelt dat een klacht gegrond is, kan zij beslissen om :

1° een gedeeltelijke terugbetaling van de werkingsmiddelen van de betrokken school, de betrokken instelling, het betrokken centrum voor leerlingenbegeleiding of de betrokken instelling voor deeltijds kunstonderwijs op te leggen. De terugvordering of inhouding kan echter niet meer bedragen dan 10 procent van deze werkingsmiddelen en kan er niet toe leiden dat het aandeel in de werkingsmiddelen dat bestemd is voor personeelsaangelegenheden in absolute cijfers kleiner wordt dan wanneer de maatregel niet zou getroffen zijn;

2°

Deze sanctie wordt slechts uitvoerbaar de dag nadat de termijn om beroep in te stellen bij de Vlaamse regering verstreken is.

Voorafgaandelijk aan het opleggen van een sanctie nodigt de Commissie het betrokken schoolbestuur, de betrokken inrichtende macht of het betrokken bestuur uit om de bestreden rechtshandeling in te trekken of te herzien of in een passende genoegdoening te voorzien.

Art. VII.8. De klachten bedoeld in artikel VII.5 worden bij aangetekend schrijven bij de Commissie ingediend.

Klachten die na verloop van een termijn van zestig kalenderdagen na de vaststelling of de kennisname van de betwiste feiten ingediend worden, zijn onontvankelijk.

** Decreet basisonderwijs van 25 februari 1997.*

Art. 51. § 1. Een schoolbestuur mag informatie verstrekken over het eigen opvoedings- en onderwijsaanbod, maar het mag geen oneerlijke concurrentie voeren.

§2 ...

§2bis ...

§3. Een schoolbestuur kan handelsactiviteiten verrichten, voor zover deze geen daden van koophandel zijn en voor zover ze verenigbaar zijn met zijn onderwijsopdracht.

§4 ...

** Omzendbrief BaO 2002/3 van 21 februari 2002 betreffende zorgvuldig bestuur in het basisonderwijs.*

5.2 Ontvankelijkheid – belang en tijdigheid.

5.2.1. Belang

Verwerende partij meent dat de verzoeker niet van het vereiste rechtstreeks en persoonlijk belang doet blijken. In dat verband wijst verwerende partij erop dat de kinderen van de verzoeker, in wiens welzijn de verzoeker zelf zijn belang gelegen ziet, niet (herkenbaar) op de betwiste foto's in de jaarkalender werden opgenomen.

Waar verwerende partij nog zou kunnen gevolgd worden wanneer zij stelt dat de verzoeker op zich geen belang kan putten uit de inhoud van de foto's - er wordt niet betwist dat zijn kinderen niet (herkenbaar) in beeld worden gebracht -, neemt dat voor de Commissie niet weg dat de verzoeker als ouder zonder enige twijfel als belanghebbende in de zin van artikel VII.5. Codificatie sommige bepalingen voor het onderwijs moet beschouwd worden. Dit artikel geeft hem het recht om tegen een volgens hem niet-toegelaten handelsactiviteit van de school bij de Commissie op te komen.

5.2.2. Tijdigheid

Artikel VII.8 van de Codificatie sommige bepalingen voor het onderwijs bepaalt dat de klachten bedoeld in artikel VII.5 bij aangetekend schrijven bij de Commissie worden ingediend en dat klachten die na verloop van een termijn van zestig kalenderdagen na de vaststelling of de kennisname van de betwiste feiten ingediend worden, onontvankelijk zijn.

In zoverre de klacht gericht is tegen de verkoop van de jaarkalender 2018, ziet de Commissie geen redenen om de tijdigheid ervan in vraag te stellen. Uit de voorgelegde stukken blijkt dat de verzoeker op 30 augustus 2017 als ouder op de hoogte werd gesteld van de geplande foto-opnamen voor de jaarkalender 2018 op 26 september 2017. Op 22 september 2017 heeft hij dan bij de directie van de school zijn bezwaren bij de geplande opname kenbaar gemaakt en om het uitstel ervan verzocht. De foto-opnamen blijken vervolgens toch te zijn doorgegaan, en vanuit de school werd op 5 oktober 2017 een aankoopformulier voor de jaarkalender 2018 verspreid. De verzoeker heeft zijn klacht ingediend met een ter post aangetekende brief dd. 13 oktober 2017, zijnde ruimschoots binnen de voorgeschreven termijn van zestig kalenderdagen. De klacht is, binnen de aangegeven grenzen, onontvankelijk.

Dat de verzoeker op het moment van de indiening van zijn klacht nog niet wist dat zijn kinderen in beeld zouden gebracht worden in de betwiste jaarkalender, doet daaraan geen afbreuk, nu onder het vorige punt is gebleken dat de verzoeker als ouder hoe dan ook geacht wordt een belang te hebben een vermeende niet-toegelaten handelsactiviteiten aan te klagen.

In zoverre de klacht zou gericht zijn tegen de verkoop van eerdere versies van de jaarkalender wijst de Commissie op haar beslissing CZB/KL/KBO/2017/386, waarin zij zich uitsprak over

een identieke klacht van verzoeker in 2017. Daarin overwoog de Commissie dat de nuttige klachttermijn om op te komen tegen de verkoop van de jaarkalender 2017 verstreken was en dat verzoeker niet kan gevolgd worden waar hij stelt dat de jaarlijkse verkoop een voortdurende inbreuk uitmaakt.

5.3. Bevoegdheid

De Commissie is bevoegd om na te gaan of de verkoop van de jaarkalender strookt met de in de onderwijsregelgeving opgenomen principes inzake de toelaatbaarheid van handelsactiviteiten.

In zoverre de klacht echter betrekking heeft op een schending van de regelgeving met betrekking tot de bescherming van de privacy bij het maken van de foto's van de leerlingen voor de jaarkalender, is de Commissie niet bevoegd. De Commissie heeft zich bij herhaling in die zin uitgesproken (CZB/KL/KSO/2008/206; CZB/V/KBO/2009/323; CZB/KL/KBO/2012/314). Toezicht op de privacy behoort tot de bevoegdheid van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer (Privacycommissie).

5.4. Beslissing

5.4.1. Handelsactiviteiten. Algemeen.

De onderwijsregelgeving stelt dat scholen handelsactiviteiten mogen organiseren voor zover deze geen daden van koophandel zijn en verenigbaar zijn met de onderwijsopdracht. Een daad van koophandel is, in de betekenis die de decreetgever daaraan heeft gegeven, in essentie gericht op persoonlijke verrijking. Een school kan dus geen daad verrichten louter en alleen ter verrijking van haar bestuur of ter verrijking van natuurlijke personen die al dan niet als personeelslid bij het onderwijs zijn betrokken. Een school kan echter wel activiteiten ontwikkelen die een beperkt vermogensvoordeel (een marginaal winstoogmerk) nastreven ter bekostiging van haar werking.

Verder moeten de handelsverrichtingen verenigbaar zijn met de onderwijsopdracht van de school. Dit betekent dat de verrichtingen moeten kaderen in de normale dienstverlening aan de leerlingen of in de afwerking van het leerprogramma. Indien de handelsactiviteiten niet rechtstreeks bijdragen tot de realisatie van de onderwijsopdracht, dan moeten ze een occasioneel karakter hebben om toelaatbaar te zijn. De opbrengst moet aan onderwijs besteed worden en er mag geen aankoopverplichting gelden.

5.4.2. Toepassing.

De betwiste verkoop van de jaarkalender toetsend aan bovenvermelde voorwaarden, overweegt de Commissie het volgende.

De verzoeker stelt dat hij niet kan nagaan welke bestemming aan de opbrengst van de verkoop van de jaarkalender gegeven wordt. De verwerende partij verwijst in dit verband naar de betaling van vervoerskosten van een aantal activiteiten met de leerlingen. De Commissie stelt vast dat verzoeker nalaat ook maar enig concreet element aan te brengen dat het verweer van de school ontkracht of dat erop zou kunnen wijzen dat de verkoop dient ter verrijking van het

bestuur of andere personen. De Commissie is dan ook van oordeel dat hoe dan ook geen sprake is van een daad van koophandel in de hoger vermelde betekenis.

Er wordt niet betwist dat de verkoop in beginsel geen verband houdt met de onderwijsopdracht van de school. Zoals hierboven gesteld moet een handelsactiviteit die niet rechtstreeks bijdraagt tot de realisatie van de onderwijsopdracht, een occasioneel karakter hebben om toelaatbaar te zijn.

Verzoeker kan niet worden gevolgd waar hij stelt dat de betwiste verkoop geen occasionele activiteit uitmaakt. Uit de voorliggende stukken kan worden afgeleid dat de verkoop slechts een beperkte periode bestrijkt. Waar de nodige foto-opnamen werden gedaan eind september, blijkt de effectieve verkoop te hebben gelopen vanaf de verspreiding van het aankoopformulier op 5 oktober 2017 tot begin november 2017 (zie het e-mailbericht van de directie van 27 oktober 2017). Verwerende partij bevestigt ter zitting dat de verkoop intussen volledig werd afgesloten. De Commissie ziet overigens niet in hoe de aard van de verkochte zaak zich leent tot meer dan een occasionele activiteit.

Dat de totstandkoming en de verkoop van de jaarkalender naar zeggen van de verzoeker groots georganiseerd wordt aangepakt en elk jaar herhaald wordt, zijn op zich geen elementen die de verkoop zijn occasionele karakter ontnemen.

Bij het voorgaande voegt zich hoe dan ook het gegeven dat de Omzendbrief BaO/2002/3 inzake zorgvuldig bestuur in het basisonderwijs bepaalt dat het nemen van zowel individuele foto's van leerlingen als klasfoto's binnen onderwijs wordt beschouwd "als een handelsactiviteit met een strikt occasioneel karakter die relatief beperkte financiële middelen genereert en die aldus toegelaten is". Met dit gegeven voor ogen kan niet worden besloten dat het louter nemen van individuele of klasfoto's en de daaropvolgende verkoop ervan, zonder meer een niet-toegelaten handelsactiviteit zou uitmaken.

De verzoeker stelt dat de verkoop van de foto's onder de vorm van een jaarkalender niet kan worden vergeleken met de verkoop van de jaarlijkse klasfoto. Zijn voornaamste middel in dit verband – de jaarkalender wordt aangeboden aan een grote groep mensen ('Jan en alleman') die geen band hebben met het merendeel van de kinderen – overtuigt niet, nu blijkt dat de school zich ook bij de verkoop van de jaarkalender enkel richt tot de ouders van de leerlingen.

Volledigheidshalve stelt de Commissie nog vast dat geen elementen worden aangebracht die kunnen doen besluiten dat de foto-opnamen voor de jaarkalender, het normale lesverloop in het gedrang brengen. Verder wordt ook niet betwist dat met betrekking tot de verkoop van de jaarkalender enige aankoopverplichting zou gelden of dat enige sociale druk zou worden uitgeoefend op leerlingen en ouders.

5.4.3. De Commissie komt tot de volgende beslissing:

De Commissie is van oordeel dat de verkoop van een jaarkalender voldoet aan de gestelde voorwaarden en een toegelaten handelsactiviteit uitmaakt.

6. BEROEP

Tegen een beslissing van de Commissie kan binnen een termijn van zestig kalenderdagen die ingaat de tweede dag na de postdatum van de betekening van deze beslissing, bij aangetekend schrijven een beroep bij de Vlaamse Regering, in de persoon van de Minister van Onderwijs,

Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, ingesteld worden (met een afschrift aan het secretariaat van de Commissie).

Brussel, 4 december 2017

Frederik Stevens
Waarnemend Secretaris

Bengt Verbeek
Voorzitter